

“Δεν πρέπει να απελπιζώμεθα”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Σ’ αυτή την εποχή της υγειονομικής κρίσεως, της πανδημίας του κορωνοϊού με τις τόσο δυσάρεστες συνέπειες σε πολλαπλά επίπεδα, ανεβαίνει στις ψυχές πολλών συνανθρώπων μας ένα συναίσθημα απελπισίας, άθυμίας και μελαγχολίας.

Έκ πρώτης όψεως, ίσως μέσα στη σκοτοδίνη της πικρίας και της θλίψεως, οί απέλπιδες και βασανιστικές σκέψεις, οί γεμάτες άπαισιοδοξία νά φαίνονται ως δικαιολογημένες. Όμως, ή συνετή και διακριτική αντιμετώπιση τών δοκιμασιών της ζωής και πρωτίστως ή πίστη στό Θεό δέν φέρει τήν απελπισία αλλά τήν εϋθυμία και τήν ιλαρότητα της ψυχής. Αυτή ή ιλαρότητα μέσα μας εΐναι τό άπαλόν έλαιον στό λύχνο της ζωής μας. Άλλά για νά γίνει τοϋτο, εΐναι ανάγκη, νά υιοθετήσουμε μία άλλη δυναμική στήν καθ’ ήμέραν βιοτή μας.

Μόνον ὁ Κύριος θά κατευνάσει τήν τρικυμία ἐπιτιμῶν τούς ἀνέμους τῶν θλίψεων πού φέρουν τήν ἀπελπισία. Φαίνεται ὅτι καθεύδει, ἀλλά οὐσιαστικά εἶναι ἄγρυπνος γιά τή σωτηρία μας. (Ματθ.8,25-26). Πολλά ἄλλα ὑποκατάστατα, ἀνθρώπινα ἡμίμετρα ἀποδεικνύονται ἀτελέσφορα. Καί τό κακό συνεχίζεται. Γίνεται παραπικρασμός. Ἀλλ' ὅσονδήποτε ἄχαρις καί ζοφερά καί ἄν εἶναι ἡ κατάσταση δέν πρέπει ν' ἀπογοητευόμεθα καί ν' ἀπελπιζόμεθα.

Ἐν προκειμένῳ ἀξίζει νά προσεγγίσουμε πρός ἐνίσχυσίν μας τρία σημεῖα πού ἐρεΐδονται στό ψαλμικό χωρίο: «Κύριος στερέωμά μου καί καταφυγή μου καί ρύστης μου» (Ψ. 17,1).

1. Ἡ Θεία Πρόνοια:

Ὁ Θεός εἶναι Πατέρας ὅλων μας καί προνοεῖ γιά μᾶς. Αὐτό εἶναι πολύ βασικό. Ἡ Θεία Πρόνοια εἶναι διηλεκτής καί ἀδιάκοπος ἐνέργεια τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. Δέν εἶναι ὁ κόσμος ἀπλοῦν τύχης παίγνιον· εἶναι ἔργον τῆς ἀγάπης καί τῆς πανσοφίας τοῦ Δημιουργοῦ. Πρό παντός ὁ ἄνθρωπος, ἡ κορωνίς τῆς Δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἐάν ὁ Θεός μεριμνᾷ γιά τά πλέον μικρά ἄνθη τοῦ ἀγροῦ ἢ τά ἐλάχιστα ἔντομα ἢ τά μικρά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, δέν θά φροντίσει γιά τό καλλιτέχνημά του τόν ἄνθρωπο, «κατ' εἰκόνα» καί «καθ' ὁμοίωσιν» Αὐτοῦ; Ἔτσι ὁ πιστεύων στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ παρηγορεῖται στίς θλίψεις. Καθησυχάζεται ἡ ἐσωτερική ταραχή του, διαλύεται ἡ μελαγχολία καί ἐξαφανίζεται ἡ ἀπελπισία. Ὁ φιλόανθρωπος Θεός εἶναι Ἐκεῖνος πού διευθύνει τά πάντα καί θεραπεύει τίς πληγές, ἐάν βεβαίως μέ πίστη τόν ἐπικαλεσθεῖ ὁ δοκιμαζόμενος ἄνθρωπος. Ἰσχύει τό: «Πᾶς ὅς ἐάν ἐπικαλέσῃται τό ὄνομα Κυρίου σωθήσεται» (Ψαλμ. β',32) καί ἐπιπλέον τό: «Τοῖς ἀγαπῶσι τόν Θεόν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν» (Ρωμ. η',28). Σέ τέτοιες ὥρες ὀφείλουμε νά σκεπτόμεθα ἐκεῖνον τόν πολυάθλο Ἰώβ, ὁ ὁποῖος εἶχε τήν ἀπέραντη πίστη ὅτι ὁ Θεός εἶναι ζῶν αἰώνιος καί θά τόν λυτρώσῃ ἀπό τίς θλίψεις τῆς ζωῆς. «Οἶδα γάρ ὅτι ἀέν ναός ἐστίν ὁ ἐκλύειν με μέλλων, ἐπὶ γῆς» (Ψαλμ. ιθ',25).

Γι' αὐτό, δέν πρέπει νά σκανδαλιζόμεθα ἀπό τίς δοκιμασίες καί τίς ἀταξίες τοῦ κόσμου καί νά γογγύζουμε κατά τῆς θείας Πρόνοιας. Πεποίθησι, ἐμπιστοσύνη στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτός θά μᾶς ὁδηγήσῃ ἀπό τήν ἐρημία, στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ὁ Προφητάναξ μᾶς τό λέγει: «Ἐγὼ ἐκοιμήθην καί ὑπνώσα ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεται μου». (Ψαλμ. 3,6).

2. Ἡ ἐλπίδα:

Εἶναι τό δεύτερο σημεῖο. Αὐτό εἶναι τό μέγα δῶρο γιά τόν ἄνθρωπο. Ἡ ἐλπίδα εἶναι τό εὐφρόσυνο ἐκεῖνο αἶσθημα πού γεννᾶται στή ψυχή τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ἀκλόνητη πεποίθησι ὅτι ὁ Θεός θά εἶναι ὁ συμπαράστατος στίς θλίψεις καί ὁ

Λυτρωτής από τό κακό. Αὐτή ἡ ἐλπίδα πραγματικά ἐμψυχώνει, ἀποδιώκει τόν φόβο, παρηγορεῖ, παραμυθεῖ, γαληνεύει, εἰρηνεύει. Καί ὁ Θεός μᾶς διαβεβαιώνει: «Μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τάς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη',20).

Γι' αὐτό καί οἱ πρῶτοι χριστιανοί ὡς σύμβολον τῆς ἐλπίδος πρός τόν Θεόν εἶχαν τήν ἄγκυρα. (Κλήμης Ἀλεξ. Παιδαγωγός, γ', ΙΙ) καί αὐτήν ζωγράφιζαν καί στίς κατακόμβες γιά νά τήν βλέπουν καί νά ἔχουν μέσα τους ἐλπίδα. Ὁ Ἀπ. Παῦλος τό ὑπογραμμίζει ὅτι τήν ἐλπίδα «ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καί βεβαίαν» (Ἑβρ. στ',19) καί θά πεῖ ἀκόμη ὅτι «ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει» (Ρωμ. ε', 5). Ἡ χωρίς ἐλπίδα ζωή δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά μία τραγική ζωή. Νά ζοῦμε λοιπόν μέ τήν ἐλπίδα, μέ τήν βεβαία ἐλπίδα καί τήν αἴσθηση ὅτι εἴμεθα κάτω ἀπό τήν θεία Πρόνοια καί ὁ Θεός θά δώσει νά κατανικήσουμε τήν κατάθλιψη, τήν ἀπόγνωση, τήν ἀπελπισία. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς εἶπε: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε, ἀλλά θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τόν κόσμον» (Ἰω. ιστ' 33).

3. Ἡ προσευχή:

Ἀλλά ἡ ἐμπιστοσύνη καί ἡ ἐλπίδα μας πρός τόν Θεόν ἐκφράζεται μέ τήν προσευχή. Εἶναι τό ὑπέρτερον στήριγμα. Τῷ ὄντι, εἶναι ἡ προσευχή ἀνύψωση τῆς ψυχῆς στό Θεό, στόν οὐράνιο Πατέρα μας. Μέ τά ὑψωμένα χέρια καί τήν γονυκλισία, τεράστια ἐκπορεύεται πνευματική ὠφέλεια ἀπό τό ἄνοιγμα αὐτό τῆς ψυχῆς στό Θεό. Ἡ προσευχή εἶναι τό πανίσχυρο ὄπλο κατά τῆς ἀπελπισίας, ἀπελευθέρωση ἀπό τό ἄγχος, τήν πίκρα, τήν μονοτονία. Ὁ προσευχόμενος ἄνθρωπος ἐνώνεται μέ τόν Θεό καί ἡ προσευχή εἶναι σημεῖο φιλοθείας. Ἔτσι ἡ εἴσοδος στό «ταμιεῖον» τῆς ψυχῆς, κάμνει ἐκεῖνον πού βαδίζει στήν ἀπελπισία νά πεῖ, τό «ὄχι» στήν ἀθυμία καί τό «ναί» στό «ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω» (Ψαλμ. 103,33). Μέ τήν προσευχή καμμία θέση πλέον δέν ἔχει ἡ ἀπογοήτευση.

Στερεοί στή Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἀσάλευτοι στήν ἐλπίδα, ἀνοικτοί στή προσευχή. Τότε φυγαδεύεται ἡ ἀπελπισία.

